

KEVSER SURESİ

Rahman Rahim Allah'ın Adıyla

Şüphesiz biz, sana Kevser'i verdik.

Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve tekbir
alırken, namazda ellerini boğazına kadar kaldır.
Doğrusu asıl soyu kesik olan, sana kin duyandır.

Ehl-i Beyt Serisi: 7

İMAM
MUHAMMED BÂKİR

(Ona Selam Olsun)

Telif Komisyonu

(Hak Yolunda Müessesesi)

Çeviri:

İsmail Bendiderya

KEVSER

Kevser Yayınları: 117

Kitabın Orijinal Adı: Pîşvayan-i Masûm / Zindegînamey-i Çehardeh Masûm

Yazarı: Telif Komisyonu (Muessese-i Der Rah-ı Hak)

Çeviri: Cafer Bayar

Emeği Geçenler: Rıdvan Murat Altun - Musa Güneş
İbrahim Aras

Dizgi ve Mizanpaj: Kevser

Kapak: Hasan Başbuğ

Baskı: Yılmaz Matbaacılık (Sertifika: 27185)

Litros Yolu 2. Matb. Sitesi 3 NB 2

Zeytinburnu-Topkapı / İst. Tel: 0212 493 00 85

Basım Tarihi: 1. Baskı: Haziran 2007 / 2. Baskı: Haziran 2013

ISBN: 978-975-6640-97-5

Not: Çeviride kitabın 1381 hicrî Şemsî tarihli 1. baskısı esas alınmıştır

Kevser Yayınları

Sofular Mah. Simitçi Şakir Sok. No: 14 / 1

Fatih – İSTANBUL

Tel: 0212 – 534 35 28 / 555 16 66

Faks: 0212 – 631 36 01 / 555 22 12

www.kevseryayincilik.com

İÇİNDEKİLER

Doğumu ve Kişisel Özellikleri	7
Doğumu	7
İmam'ın (a.s) İlmi	9
İmam Bâkır'ın (a.s) Ahlâkı	11
İmam (a.s) ve Emevîler	15
İmam'la Muhaliflerinin İlmî Tartışması	21
İmam Bâkır'ın (a.s) Emriyle İlk İslâm Akçesi Basılıyor	25
İmam muhammed Bâkır'ın (a.s) Ashabı	29
İmam Bâkır'ın (a.s) Şahadeti	34
İmam Bâkır'dan Veciz Sözler	35

DOĞUMU VE KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ

Doğumu

İmam Ebu Cafer Bâkırul-Ulum; Resulullah'ın (s.a.a) pak Ehlibeyti'nin beşinci imamı olup Hicret'in 57. yılında, recep ayının ilk gününe denk gelen cuma günü Medine'de dünyaya geldi.⁽¹⁾ Adı Muhammed'dir. Künyesi Ebu Cafer ve lakabı "ilimleri yarıp açan" anlamına gelen "Bâkırul-Ulûm" dur.

Dünyaya geldiği sırada, Ehlibeyt'in bu kutlu bebeğini muazzam ve görkemli bir nur halesi sarmıştı. Diğer Ehlibeyt İmamları gibi o da tertemiz ve sünnetli olarak dünyaya geldi.

İmam Muhammed Bâkır (a.s), hem anne, hem de baba tarafından Resulullah'a (s.a.a), İmam Ali'ye (a.s) ve Hz. Fatıma'ya (s.a) ulaşır. Zira babası, İmam Hüseyin'in (a.s) oğlu İmam Zeynelabidin (a.s), annesi ise İmam Hasan-ı Müçteba'nın (a.s) kızı, Ümmü Abdullah Hatun'dur.⁽²⁾

İmam Bâkır'ın (a.s) ilmî ve dinî büyüklüğü dillere destandı. Ne zaman Haşimoğulları, Ali oğulları ve Fâtımaoğulları'ndan

1- Misbahu'l-Müteheccid, Şeyh Tusî, s.557

2- Ümmü Abdullah hakkında İmam Cafer Sadık (a.s): "İmanlı, takvalı ve iyiliksever bir kadındı..." buyurmuştur. bk. Tevarihu'n-Nebi ve'l-Âl, Tusterî, s.47

söz açılacak olsa, İmam Bâkır bütün bu cesaret, büyüklük ve kutsiyetin yegâne vârisi olarak anılır; hem Haşimî, hem Alevî, hem de Fatimîlerin en mükemmel timsali olarak bilinirdi.

Belâgati en mükemmel bilen, en dürüst, en yakışıklı, en nurlu ve en cömert sıfatlar, İmam Bâkır'ın (a.s) önce çıkan bazı özellikleridir. Bu büyük insanın eşsiz kişiliğini anlatan bir olayı aktaralım:

Hız. Resulullah (s.a.a), pek sevdiği sahabelerinden Cabir b. Abdullah Ensarî'ye (r.a) şöyle buyurdu:

"Ey Cabir! Sen hayatta kalacak ve Ebutalib oğlu Ali'nin oğlu Hüseyin'in oğlu Ali'nin oğlu Muhammed'i göreceksin. Tevrat'ta adı Bâkır olarak geçen bu oğluma benim selâmımı ilet!"

Resulullah'ın (s.a.a) vefatından sonra tıpkı buyurduğu gibi Cabir uzun bir ömür yaşadı. Bir gün İmam Zeynelabidin'i (a.s) ziyarete gittiğinde, henüz çocuk yaşta olan İmam Bâkır'ı (a.s) gördü. Ona biraz yürümesini söyleyip, dikkatle süzdü ve "Kâbe'nin Rabbine yemin ederim ki bu çocuk Peygamber'in tam bir kopyasıdır, tıpatıp ceddine benziyor!" dedi. İmam Seccad (a.s): *"Benden sonra imam olacak olan oğlum Muhammed Bâkır'dır bu!"* buyurdu. Bunu duyan Cabir, hemen yerinden doğrulup küçük Muhammed Bâkır'ın ayağına sarılıp öptü ve "Canım sana feda, ey sevgili Resulullah'ın oğlu!" dedi, "Ceddin Resulullah'ın selâmını getirdim sana! Onun selâmını al!"

Küçük yaştaki İmam Bâkır'ın (a.s) gözleri doldu ve *"Yerler ve gökler var oldukça, Allah'ın Resulü sevgili dedeme ve onun selâmını bana ileten sana selâm olsun ey Cabir!"* buyurdu.⁽¹⁾

1- el-Emâli, Şeyh Saduk, s.213

İmam'ın (a.s) İlmî

Diğer İmamlar gibi İmam Bâkır'ın (a.s) ilmi de, ceddi Resulullah'tan (s.a.a) emanet kalan vahiy pınarından kaynaklanıyordu. Ehlibeyt'ten hiç kimse herhangi bir medreseye gitmiş, herhangi bir hocadan ders almış değildir. Bu konuda birkaç örnek zikrederim:

- Cabir b. Abdullah, İmam Bâkır'a gidip ondan ders alır ve daima: "Ey ilimleri yarıp açan!" derdi, "Şahadet ederim ki sen, şu çocuk yaşında Allah vergisi bir ilme sahipsin!"⁽¹⁾
- Abdullah b. Ata el-Mekkî şöyle derdi:

Âlimleri, İmam Bâkır'ın (a.s) yanında küçük ve aciz kaldıkları kadar, başka kimsenin yanında o kadar küçük ve aciz kaldıklarını görmedim. Halkın nazarında büyük bir ilmî kariyere sahip olan Hakem b. Uteybe, İmam Bâkır'ın (a.s) yanında, hocasının önünde diz çökmüş bir talebe gibidururdu.⁽²⁾

- İmam Bâkır'ın (a.s) manevî kişiliği ve ilmî kariyeri o kadar büyük ve çarpıcıydı ki, Cabir b. Yezid el-Cu'fî, ondan bir hadis rivayet ederken: "Vasilerin vasisi ve enbiyanın ilminin vârisi Muhammed b. Ali b. Hüseyin buyurdu ki..." diye başlardı.⁽³⁾

- Adamın biri Abdullah Ömer'e bir soru sordu. Abdullah bilemedi ve eliyle İmam Bakır'ı (a.s) işaret edip: "Şu çocuktan sor ve aldığın cevabı bana da söylemeyi unutma!" dedi. Adamcağız gidip İmam'a (a.s) sordu. İsteddiği cevabı alınca,

1- *İlelu's-Şerayi*, Şeyh Saduk, c.1, s.222, Kum basımı

2- *el-İrşad*, Şeyh Müfid, s.246, Ahundî basımı

3- *el-İrşad*, Şeyh Müfid, s.246, Ahundî basımı

Abdullah Ömer'e de aktardı. Abdullah: "Bu ailenin ilmi, Allah vergisidir!" dedi.⁽¹⁾

• Ebu Basir şöyle rivayet eder: İmam Bakır'la (a.s) Medine Camii'ne girdik. İnsanlar gidip geliyordu. İmam: "*Şunlara sor bakalım, beni görebiliyorlar mı?*" buyurdu. Önüme her çıkana: "Ebu Cafer'i gördün mü?" diye soruyor, olumsuz cevap alıyordum. Hâlbuki İmam onun tam karşısında duruyordu; ama hiçbiri onu göremiyordu! Bu sırada İmam'ın gerçek dostlarından olan ve gözleri görmeyen Ebu Harun camiye girdi. Ebu Harun'a: "Ebu Cafer'i gördün mü bugün?" diye sordum. "İşte ya! Yanında durmuyor mu?!" diye cevap verdi. Hayretten küçük dilimi yutacaktım: "Nereden bildin bunu?!" diye sordum. "Bilmeyecek ne var?" dedi, "O parlayan bir nurdur!"⁽²⁾

• Yine Ebu Basir anlatır: İmam Bâkır (a.s) Medine'ye gelen bir Afrikalı Müslüman'dan, oradaki Şiîlerden olan Râşid adlı Müslüman'ı sordu. Adam: "İyidir, efendim." dedi, "Size de selâm söyledi!" İmam (a.s): "*Aleykum Selam*" buyurdu, "*Allah ona rahmet eylesin, iyi insandı!*" Adamcağız hayretle: "O niye? Öldü mü ki?!" diye sordu. İmam: "*Evet.*" deyince, adamcağız daha da şaşırarak: "Ne zaman?!" diye sordu. İmam (a.s): "*Sen yola çıktıktan iki gün sonra!*" diye buyurunca, adam şaşkınlıkla: "Vallahi" dedi, "Hasta filan değildi hâlbuki!" İmam (a.s) "*Herkes hastalıktan mı ölür?!*" buyurdu. Bu sırada Ebu Basir, söz konusu merhumun kim olduğunu sorunca, İmam (a.s) şöyle buyurdu:

Bizim dostlarımızdan ve Şiîlerimizdendi. Yanınızda, bizim için sizleri gören gözler ve duyan kulaklar olmadığını mı sanırsınız?! Ne büyük yanlgı! Allah'a yemin olsun

1- Menakıb, İbn Şehraşub, 3/329, Necef basımı

2- Biharu'l-Envar, 46/243, Haraic-i Ravendî'den naklen

ki, yaptığınız hiçbir şey bize gizli değildir! O hâlde daima yanınızda bulunduğumuzu bilin ve kendinizi iyi işler yapmaya alıştırap hayır ehlinde olun ki, bu özelliklerle tanınıp bilinesiniz! Bilin ki ben, Şiîlerimin ve evlatlarımın böyle olmasını istiyorum!⁽¹⁾

- Bir başka ravi şöyle anlatıyor: Kûfe şehrinde bir kadına Kur'ân dersi veriyordum. Bir gün onunla şakalaştım. Aradan uzun bir zaman geçmişti. Bir gün İmam Bâkır'ı (a.s) görmeye gittiğimde: *"Gizlice [bile olsa] günah işleyene Allah Teâlâ ilgi göstermez; o kadına ne söyledin?"* dedi. Utancımдан elimle yüzümü kapatıp tövbe ettim. İmam (a.s): *"Bir daha tekrarlama."* buyurdu.⁽²⁾

İmam Bâkır'ın (a.s) Ahlâkı

- Medine'de yaşayan Şamlı biri vardı. Sık sık İmam'ın (a.s) evine gidip gelir ve hep şöyle derdi:

Yeryüzünde senden daha fazla düşman olduğum kimse yok, senden ve ailenden nefret ediyorum. Allah'a, Peygamber'e ve müminlerin emirine (dönemin halifesine) itaatin, sana düşmanlığı gerektirdiği inancındayım. Evine gidip geliyorsam, senin değerli bir edip ve hoşsohbet biri olmandandır!

İmam (a.s) onun bu sözlerine rağmen ona daima yumuşak ve dostça davranırdı. Çok geçmeden Şamlı adam hastalanıp yatağa düştü. Ölüm döşeginde vasiyetini ederken, cenaze namazını İmam Bâkır'ın (a.s) kıldırmasını söyledi.

Gece yarısına doğru yakınları onun öldüğünü gördüler. Vasiyet ettiği yakını, İmam'la konuşmak için sabahleyin ca-

1- Biharul-Envar, 46/243, Haraic-i Ravendî'den naklen

2- Biharul-Envar, 46/247, Haraic-i Ravendî'den naklen

miye gittiğinde, İmam'ın sabah namazını kılmış, Allah'ı zikirle meşgul olduğunu gördü.⁽¹⁾ İmam Bâkır (a.s) namazlardan sonra, tesbihat ve zikirleri ihmal etmemeye sürekli özen gösterirdi.

Şamlının vasisi İmam'a (a.s) yaklaşıp: "Efendim! Falancayı tanırdınız, dün gece vefat etti ve cenazesini sizin kıldırmanızı vasiyet etti." dedi. İmam: "O ölmedi." buyurdu, "Benim gelmemi bekleyin, acele etmeyin."

Sonra ayağa kalkıp abdestini tazeledi ve iki rekât namaz kıldı, namazdan sonra dua etti ve secdeye kapandı, gün ışıyınca kadar öylece secdede kaldı. Güneş doğduktan sonra Şamlının evine gitti, başucunda oturup ona ismiyle seslendi. Adam cevap verince, İmam onu doğrultup duvara yaslanmasına yardımcı oldu. Biraz şerbet getirmelerini söyleyip adamcağıza şerbet içirdi. Adamın kendisine gelmesini sağladıktan sonra ona soğuk yiyecekler vermelerini söyleyerek oradan ayrıldı.

Kısa bir süre sonra Şamlı adam iyileşip İmam'ın (a.s) yanına geldi ve bir mecliste otururken: "Şahadet ederim ki, sen Allah'ın insanlara hücceti, delilisin!"⁽²⁾ dedi.

• O dönemin ünlü tasavvufçularından Muhammed b. Münkadir şöyle anlatır:

Çok sıcak bir günde, Medine dışına çıkmıştım. Ebu Cafer Muhammed b. Ali b. Hüseyin'i (İmam Bâkır) gördüm. Yanında kölesi veya akrabası olduğunu sandığım iki kişiyle birlikte tarladan dönüyordu. "Kureyş'in büyüklelerinden böyle bir zatın, günün bu saatinde bile dünya peşinde koşması yakışmaz, şuna bir öğüt vereyim." diyerek

1- Namazdan hemen sonra okunan dua ve yapılan zikir ve tesbihata "takibat" denir.

2- *Emali*, Şeyh Tusî, s.261

yanlarına yaklaşıp selâm verdim. İmam terler içindeydi, selâmıma hızlı bir sesle cevap verdi. "Allah iyiliğinizi versin!" dedim, "Sizin gibi biri günün bu saatinde, şu sıcakta dünya peşinde koşar mı? Bu hâlinizle ölüm gelip çatsa sizi nasıl bulur, hiç düşündünüz mü?"

"Vallahi" dedi, "Şu anda ölüm gelse, Allah'a itaat hâlinde bulur beni. Zira ben şu anda sana ve başkalarına muhtaç olmamak için çalışmakla meşgulüm. Ölümden, ancak günah işleyen korkar!"

"Allah'ın rahmeti sana olsun ey büyük insan!" dedim, "Ben sana öğüt veririm sanmıştım; ama sen bana iyi bir öğüt verdin ve bilgilendirdin!"⁽¹⁾

1- *el-İrşad*, Şeyh Müfid, Ahundî basımı, s.247

İMAM (A.S) VE EMEVÎLER

Bir imam için, halkın arasında olmak ile inzivaya zorlanıp evinde oturmak arasında hiçbir fark yoktur. Zira imamet de peygamberlik gibi Allah vergisi bir makamdır ve insanlar kendi reylerine uyarak kafalarına göre birine biat edemezler. Biat etseler bile, biat ettikleri bu kişi sırf bu biat ile imamlık vasfını kazanamaz.

İktidarı gasp edip Ehlibeyt'in hakkını çiğneyenler, hâlâ İmam'ın (a.s) üstün makamına imreniyor ve gerçekte Ehlibeyt İmamları'na ait olması gereken hilafet ve iktidar gücünü ellerinde tutabilmek için her vesileye başvurup, akla gelmedik cinayetler işlemekten çekinmiyorlardı.

İmam Bâkır'ın (a.s) imamet döneminin bir kısmı, Emevî sultanı Hişam b. Abdülmelik'in zulüm iktidarı devrine rastlar. Diğer zalim Emevî sultanları gibi Hişam da biliyordu ki, zahirî hilafet ve iktidarı gasp ve zorbalıkla ele geçirmiş olsalar da, halkın gönlündeki tahtı asla ele geçiremeyecek ve Resulullah'ın (s.a.a) mübarek Ehlibeyti'nin (a.s) gönüllere taht kurmasını engelleyemeyeceklerdi.

Ehlibeyt İmamları'nın manevî ve ilmî büyüklüğü karşısında kimi zaman düşmanları bile saygıyla eğiliyor, onlara duydukları hayranlığı gizleyemiyorlardı.

Bir hac mevsiminde Hişam, hac ziyaretinde bulunuyordu. İmam Bâkır'la (a.s) oğlu İmam Sadık (a.s) da hacılar arasın-

daydı. Bir gün İmam Sadık (a.s) hacıların toplandığı çok büyük bir kalabalığa hitaben yaptığı bir konuşmada şöyle dedi:

Muhammed'i (s.a.a) hak üzere gönderen ve bizi onunla onurlandıran Rabbimize hamdolsun! Biliniz ki, biz Ehlibeyt; Allah'ın yarattıkları arasında seçilmişler olup O'nun yeryüzündeki temsilcileri ve halifesiyiz. Bize itaat eden kurtuluşa erer, bize karşı çıkan helâk olur!

İmam Sadık (a.s) daha sonra bir toplantıda şunları anlatmıştı:

Benim bu konuşmamı Hişam'a iletmışler, bize karşı orada hiçbir tepki göstermemiş ve Şam'a dönmüş. Biz de o sırada Medine'ye dönmüştük. Medine'deki valisine, babamla beni hemen Şam'a göndermesini emretti.

Şam'a ulaştığımızda Hişam, kasten bizi üç gün bekletti ve sarayına almadı. Dördüncü gün bizi aldılar. Hişam tahtta oturmuş, etrafındaki dalkavuklarının ok talimini seyrediyordu. Babamı görünce ona adıyla hitap ederek: "Gel, kendi kabilenin büyükleriyle sen de ok at bakalım!" dedi.

Babam: *"Ben yaşlandım, ok atma zamanım geçti. Beni mazur gör!"* diye karşılık verdi.

Ama Hişam ısrarından vazgeçmeyip yemin etti ve babamı ok attırmadan bırakmayacağını söyleyerek yanındaki ihtiyar Emevî'den, yayını babama vermesini istedi.

Babam büyük bir yay aldı, oku yerleştirip attı. İlk ok tam hedefe isabet etmiş, herkes şaşırılmıştı. İkinci bir ok alıp yayına yerleştirdi, yayı çekip bıraktı ve ikinci ok, birinci oku ortasından ikiye bölerek tam hedefe saplandı. Oradakiler hayret dolu sesler çıkıyor, herkes: "Nasıl olur?! Pek yaman atıcıymış!" diyerek babamı övüyorlardı. Babam tam dokuz ok attı ve attığı her ok, bir öncekini yararak hedefe saplandı. Dokuzuncu okta Hişam kendisini tutamayarak heyecanla yerinden fırlayıp: "Bravo Ebu Cafer!" dedi, "Sen

Arap'ın da, acemin de en usta okçusuymuşsun! Ok atamayacak kadar yaşlandığını nasıl söylersin sen?!"

İşte bu sırada Hişam, babamı öldürtmeye karar verdi. Başını öne eğip düşünmeye başladı. Biz de önünde öylece durmuş bekliyorduk. Bekleyiş uzayınca babam öfkelen-di; öfkelenildiğinde göğ-e bakar, öfkelenildiği belli olurdu. Hişam, babamın öfkelenildiğini görünce, hemen ayağ-a kal-kıp bize yaklaştı ve babamı kucaklayıp iltifatlarla tahtının sağına oturttu. Babama iltifatlar yağdırarak: "Kureyş senin gibi bir büyüğü olduğu sürece Arap'a ve aceme karşı if-tiharla övünebilir!" dedi, "Aferin doğrusu! Böylesine mü-kemmel atıcılığı kimden, ne zaman öğrendin sen?"

Babam: *"Bilirsin her Medineli biraz ok atmasını bilir; gençli-ğimde ben de atıcılıkla biraz uğraştım ve sonra bıraktım. O gün-den bu yana ilk ok atışım oldu bu!"* dedi. Hişam: "Kendimi bildim bileli böyle usta bir atıcı görmedim doğrusu!" dedi, "Ve hatta yeryüzünde bu sanatta senden daha usta biri olabileceğini sanmıyorum! Oğlun Cafer de senin gibi ok atabiliyor mu?!"

Babam dedi ki: *"Biz Ehlibeyt'e mükemmellik miras kalmıştır! Allah'ın Resulü'ne indirdiği ve 'Bugün size, dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve size din olarak İslâm'ı seçip beğendim.'⁽¹⁾ buyurduğu kemal ve tam-lıktır bu. Bilesin ki, bu işlere tamamen vâkıf olan biri yeryüzün-de daima vardır ve yeryüzü böyle birinden hiçbir zaman mah-rum olmayacaktır!"* Bunları duyan Hişam'ın gözleri öfkeyle büyümüş, suratı öfkeden kıpkırmızı kesilmişti. Başını öne eğip kendisini kontrol etmeye çalıştı, sonra başını kaldı-rıp: "Biz ve siz Abdumenafoğulları'ndan olduğumuza göre soyca eşit değil miyiz?" diye sordu.

1- Mâide Suresi, 3

İmam: "Evet." buyurdu, "Ama Allah Teâlâ, başkalarına vermediği bazı özellikleri bize verdi!"

Hişam: "Allah, Peygamber'i Abdumenafoğulları'ndan ve siyahu-beyazıyla bütün insanlar için göndermedi mi? Bizim Peygamber'den sonra artık peygamber gelmeyeceğine ve siz (Ehlibeyt) de peygamber olmadığınıza göre bu ilim nasıl size miras kalabilir?!" dedi. İmam şöyle cevap verdi:

Allah Teâlâ Kur'ân-ı Kerim'de Resulullah'a (s.a.a): **"Sana vahy inmeden, Kur'ân okumak için dilini oynatma."**⁽¹⁾ buyurmaktadır. Bu ayette de açık bir şekilde belirtildiği üzere Peygamber'in dili tamamen Allah'ın emrindedir. İşte bu dilin sahibi, başkalarına vermediği bazı özellikleri bize vermiş ve bu nedenle kardeşi Ali'ye (a.s) öyle sırlar vermiştir ki, onları ondan başkasına söylememiştir. Nitekim yüce Allah, Kur'ân'da Peygamber'e: **"Sana vahiy edilen şeyler ve senin sırlarını, duyup öğrenen bir kulak vardır."** (Adresi yazılmalı) buyurmaktadır. Peygamber (s.a.a) de Ali'ye (a.s): *"Allah'tan, bunun senin kulağın olmasını dilerim."* buyurdu. Ali (a.s) de Kûfe'de yaptığı bir konuşmada şöyle diyor: *"Resulullah bana ilmin bin kapısını açtı ki, her birinden bin kapı daha açıldı bana."* Yüce Allah nasıl sevgili Peygamber'ine özel bazı kemaller verdiyse, Peygamber (s.a.a) de Ali'yi (a.s) seçip kimseye öğretmediği şeyleri öğretti ona. Bizim ilmimiz işte o kaynaktan gelir ve bu mirası alan sadece bizleriz, bizden gayrisi değil!

Hişam: "Ali gaybı bildiğini iddia ederdi." dedi, "Oysa Allah gaybın ilmini kimseye öğretmiş değildir!" Babam da: "Yüce Allah, Peygamber'ine öyle bir kitap gönderdi ki, geçmiş ve gelecekteki her şey, kıyamete kadar vuku bulacak her şey onda beyan edilmiştir. Nitekim Kur'ân'da:

1- Kıyâmet Suresi, 16

'Sana, her şeyi beyan edip açıklayan bir kitap indirdik.'⁽¹⁾ buyrulmaktadır. Yine bir başka ayette: 'Her şeyi kitapta apaçık belirttik.'⁽²⁾ denilmekte. Bir diğer ayette ise: 'Bu kitapta açıklayıp belirtmemiş bulunduğumuz hiçbir şey yoktur.'⁽³⁾ buyrulmaktadır. Allah Teâlâ, Resulü'ne, Kur'an'ın bütün sırlarını Ali'ye öğretmesini emretti ve bu nedenle de Resulullah (s.a.a) ümmetine: 'Ali, yargıda hepinizden bilgedir.' dedi!" cevabını verdi.

Hişam susmuş, söyleyecek söz bulamamıştı... Ardından İmam (a.s) saraydan ayrıldı.⁽⁴⁾

1- Nahl Suresi, 89

2- Yâsîn Suresi, 12

3- En'âm Suresi, 37

4- Delailu'l-İmame, Şiî olan Taberî, s.104–106, Necef, 2. baskı, özet alıntı

İMAM'LA MUHALİFLERİNİN İLMÎ TARTIŞMASI

Abdullah b. Nâfi', Müminlerin Emîri Hz. Ali'ye (a.s) düşmandı ve "Yeryüzünün ulaşabileceğim herhangi bir noktasında, Ali'nin Nehrevan'da Haricîlerle savaşıp onları öldürmekte haklı olduğunu ispatlayabilecek biri çıktığını bilirim, kesinlikle onun yanına giderim!" diyordu.

Bir gün ona: "Sence Ali'nin oğulları da mı ispatlayamaz bunu? (Onların yanına da mı gidersin?)" dediklerinde: "Ali Oğulları arasında âlim mi var?" diye sordu. "İşte bu bile senin cehaletini gösterir." dediler ona, "Ali'nin (a.s) soyundan bilge ve âlim insanların var olmaması mümkün mü?" Ali Oğulları'nın bilgesinin o sırada kim olduğunu sordu. İmam Bâkır (a.s) olduğunu söylediler.

Bir süre sonra Abdullah, birkaç adamıyla birlikte Medine'ye gelip İmam Bâkır'la (a.s) görüşme isteğini ilettiler... İmam (a.s) hizmetkârlarından birine, onun ağırlanıp misafir edilmesini ve yol yorgunluğunu attıktan sonra, ertesi gün kendisiyle görüşebileceğini söyledi.

Ertesi günün sabahı Abdullah, İmam'ı görmeye gitti. İmam (a.s), ensar ve muhacirlerin soyundan olan tüm evlatlarını da bu görüşmeye çağırmıştı. İmam (a.s) kıvılcık bir elbise giymiş, ay ışığı misali parlayan gözleri ve güzel yüzüyle insanların dikkatini çekmişti. Sözlerine besmele ve hamdüsenaıyla başlayıp şöyle dedi:

Hamd; mekânı var eden, her şeye nicelik veren ve her ana varlık bağışlayan Allah'a mahsustur. Hamd O Allah'a mahsustur ki, kendisine ne uyku gelir, ne de uyuklama. Göklerde ve yerlerdekiilerin hepsi O'nundur... (Ayete'l-Kürsî'nin sonuna kadar.)

Şahadet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur ve Muhammed (s.a.a) O'nun seçkin kulu ve resulüdür. Hamd, bizi nübüvvetle onurlandırıp velâyetle seçkin kılan Allah'a mahsustur. Ey ensar ve muhacir evlatları! Ebu Talib oğlu Ali'nin (a.s) bir faziletini bileniniz varsa, söyleyin!

Orada bulunanların her biri İmam Ali'nin (a.s) üstünlüğünü ve ona özgü üstün faziletlerini aktardı. Sıra Hayber hadisine geldi. Dediler ki:

"Hayber Savaşında Resulullah (s.a.a) Yahudilerle savaş girmişti. *'Yarın sancağı öyle birine vereceğim ki, o Allah'ı ve Resulü'nü sever, Allah ve Resulü de onu. Yahudilerin kalesini Allah'ın izniyle fethetmedikçe dönmez. Savaştan asla kaçmayan bir cengâverdir o!'* buyurdu. Ertesi gün sancağı İmam Ali'ye verdi. O gün inanılmaz yiğitlikler gösterip Yahudileri tam bir hezimet ve bozguna uğratarak, fethedilmesi imkânsız bilinen kaleleri Hayber'i fethetti."

Bu sırada İmam Bâkır (a.s) Abdullah b. Nâfi'ye: *"Bu hadis hakkında ne düşünüyorsun?"* diye sordu. Abdullah: "Hadis doğrudur." dedi, "Ama Ali daha sonra, Haricîleri haksız yere öldürmüş ve kâfir olmuştur!"

İmam (a.s): *"Anan yasını tutsun."* buyurdu, *"Allah Ali'yi sevdiğini söylerken, o sırada, daha sonraları Ali'nin Haricîleri öldürceğini biliyor muydu, bilmiyor muydu? Eğer bilmiyordu dersen, küfre girmiş olursun!"*

Abdullah: "Biliyordun elbet!" dedi. İmam (a.s): "Sence" buyurdu, "Yüce Allah, Ali'yi O'na itaat ettiği için mi, yoksa itaatinden çıktığı ve günaha girdiği için mi seviyordu?!"

Abdullah: "Tabi ki itaat ettiği için Allah onu seviyordu." dedi.

(Bu cevap şu anlama gelmekteydi: Eğer Ali (a.s) gelecekte bir günah işleyecek olsa, yüce Allah bunu bileceğinden, Ali'yi sevmezdi. Haricîleri öldüreceğini biliyordu ve bu bilgi ile Allah İmam Ali'yi seviyordu. O hâlde Haricî isyancıların öldürmesi hak bir davranıştır ki bu, Haricîlere karşı yapılan savaşın gerçekte Allah'a itaat olduğunu gösterir.)

İmam (a.s): "Kalk o zaman!" dedi, "Ali'nin hak üzere olduğunu sen de kabul ettin işte!"

Abdullah ayağa kalkıp hakkın batıldan ayrılması manasında şu ayeti okudu: "Fecir vakti, sizce beyaz iplik siyah iplikten ayırt edilinceye kadar."⁽¹⁾ Sonra da: "Allah, elçiliğini hangi aileye vereceğini daha iyi bilir!"⁽²⁾ diyerek İmam'ın (a.s) haklılığını kabulettiğini açıkladı.⁽³⁾

1- Bakara Suresi, 187

2- En'âm Suresi, 124

3- Usul-i Kâfi, 7/349-351

İMAM BÂKİR'İN (A.S) EMRİYLE İLK İSLÂM AKÇESİ BASILIYOR⁽¹⁾

Hicrî 1. yüzyılda kâğıt sanayisi Rumların elindeydi. Kâğıt imal eden Mısır Hristiyanları da Rumlar gibi kâğıdın üzerine, "Baba-Oğul-Kutsal Ruh" yazılı bir amblem basıyorlardı.

Emevî sultanı Abdülmelik çok zeki biriydi. Bu kâğıtların üzerindeki ambleme bir şeyler yazılı olduğunu sezerek yazının Arapçaya çevrilmesini istedi. Meseleyi anlayınca, Müslüman bir memleket olan Mısır'da, Hristiyanlığın propagandası sayılacak ürünler üretilmesine öfkelenerek Mısır Valisi'ne derhâl bir ferman gönderip, bundan böyle kâğıtların üzerindeki misyoner propagandasının kaldırılıp, onun yerine: **"Şahadet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur, Allah birdir!"** ibaresinin yazılması direktifini verdi. Ayrıca, diğer İslâm beldelerindeki valilere de birer ferman göndererek üzerinde Hristiyanlığın şirk propagandasını taşıyan bu kâğıtların hemen toplatılıp imha edilmesini ve yeni kâğıtlar üretilmesini istedi.

Üretilen yeni kâğıtların üzerindeki ambleme kelime-i tevhit yazılmış ve bu yeni kâğıtlar bütün İslâm beldelerine gönderilmişti. Kısa zamanda yeni kâğıtlar Rum diyarına da ulaştı ve Roma İmparatoru, Abdülmelik'e bir mektup yazarak şöyle dedi:

1- Bazı âlimlere göre bu, İmam Seccad'ın (a.s) önerisiyle yapılmıştır. Bazılarına göre de İmam Muhammed Bâkır (a.s), babası İmam Seccad'ın emriyle bu öneride bulunmuştur. bk. Ikdu'l-Münir, c.1

Bilirsin ki, kâğıt sanayisi Roma amblemiyle birlikte yaşamıştır. Eğer senin yaptığın doğruysa, senden önceki bütün İslâm halifeleri hata etmiş demektir. Eğer onların yaptığına doğru diyorsan, o hâlde sen hatalısın.⁽¹⁾ Sana güzel hediyeler gönderiyorum, umarım hediyelerimi kabul eder, kâğıdın yeniden eski amblemiyle basılmasına izin verirsin. Bu bizi memnun edecektir!

Abdûlmelik gönderilen hediyeleri kabul etmeyerek Roma İmparatoru'nun elçisine: "Getirdiğin mektuba cevap verilmeyecektir." dedi.

İmparator ikinci kez elçi göndererek hediyeleri iki katına çıkardı ve "Sanırım gönderdiğim hediyeleri az bulduğun için kabul etmedin." dedi, "Bu defa hediyelerimi iki katına çıkardım. Onlarla birlikte, önceki isteğimi de kabul etmeni bekliyorum!"

Abdûlmelik tekrar hediyeleri reddederek mektubu cevapsız bıraktı.

Roma İmparatoru iyice öfkelenmişti, yazdığı üçüncü mektupta şöyle diyordu:

Gönderdiğim hediyeleri tekrar reddetmiş, mektubumu da cevapsız bırakmışsın. İsteddiğim şeyi yapmadın. Bu defa hediyeleri kat kat artırıyorum. Yemin ederim ki bu kez de isteğimi yerine getirmeyip kâğıdın eski amblemiyle basılması emrini vermezsen, hazinemde ne kadar altınla gümüş varsa, hepsini eritip akçe bastırarak ve üzerlerine de Peygamberinize hakaret dolu ibareler koyduracağım! Akçe basımı tekniğinin sadece bizim elimizde olduğunu bilirsin. Kendi peygamberine hakaret yazılı akçeleri gördüğün zaman utancından boncuk boncuk terler dökceksin! Böyle olmasını istemiyorsan hediyeleri kabul et ve

1- Rum Kayser'i bu şekilde onun taassubunu kışkırtarak kâğıtların eski hâliyle bastırılmasını istiyordu.

isteğimi de yerine getir, böylece ilişkilerimiz de eskisi gibi iyi olur.

Abdölmelik tehdit ve şantaj dolu mektubu okuyunca ne yapacağını şaşırđı: "Benden daha talihsiz kimse yoktur." dedi, "Allah Resulü'ne (s.a.a) hakaret edilmesine neden olacak kadar bahtsızmışım meğer!"

Danışmanlarına ve ileri gelen bütün Müslöman bilim adamlarına akıl danıştıysa da hiçbir çıkar yol bulamadı. Danışmanlarından biri dedi ki: "Aslında bunun çözümünün mümkün olduğunu siz de biliyorsunuz; ama buna kendiniz yaşamıyorsunuz nedense!"

Abdölmelik: "Ne söylöyorsun be adam!" diye haykırdı, "Neymiş o, söyler misin?!"

Adam: "Bu işi Ehlibeyt'in Bâkır'ı çözer!" dedi, "Bütün ilimleri yarıp açan değil mi o?!"

Abdölmelik pek sevinmişti, danışmanı haklıydı! Hemen Medine valisine bir emirname gönderip İmam Muhammed Bâkır'ı (a.s) Şam'a göndermesini, ona saygıda kusur edilmesini istedi.

Bu arada, İmam varıncaya kadar İmparator'un elçisini göndermeyip Şam'da tuttu. Olayı Hişam'dan dinleyen İmam (a.s) şöyle buyurdu:

Sakin ol. Roma İmparatoru, Resulullah konusundaki tehdidini asla gerçekleştirmeyecektir! Bilesin ki, Allah Teâlâ izin vermeyecektir buna! Bu işin çözüm yolu ise pek kolaydır! Müslöman zanaatkârları buraya getir ve onlara akçe basmalarını söyle; akçenin bir yüzüne Tevhit Suresi'ni, diğer yüzüne de Resulullah'ın (s.a.a) mübarek ismini yazdır. Böylece İslâm beldelerindeki Roma akçeleri kendiliğinden geçersiz olacaktır!

Sonra da, akçelerin nasıl basılacağı konusunda teknik bilgiler verdi ve akçelerin ağırlıklarını belirleyerek on dirhemlik akçelerin üç çeşit ve yedişer miskal⁽¹⁾ olmasını, akçenin basıldığı şehrin adıyla basım tarihinin de akçe üzerinde belirtilmesini emretti.

Abdûlmelik, İmam Bâkır'ın (a.s) emirlerini hemen uygulatarak bütün İslâm beldelerine ferman gönderip bundan böyle İslâm akçesinin geçerli olacağını duyurdu ve Roma akçelerinin toplatılıp yeni İslâm akçeleriyle değiştirilmesini istedi.

Bu işlemler tamamlandıktan sonra İmparator'un elçisini çağırıp olanları anlattı ve onu geri gönderdi.

Haber İmparator'a ulaştığında, sarayda velvele kopmuştu. Danışmanları tehdidini gerçekleştirmesini önerdilerse de İmparator şöyle dedi: "Ben Abdûlmelik'i ürkütmek ve kızdırmak istedim; ama artık bunun yararı yok, çünkü İslâm belde-lerinde Roma akçesi geçmiyor artık!"⁽²⁾

1- İmam Bâkır üç çeşit akçe bastırdı: Birinci dirhem 1 miskaldi ve 10 dirhem 10 miskaldi. İkinci dirhemlerin 10'u 6 miskal ve üçüncü dirhemlerin 10'u 5 miskaldi. Böylece bu üç çeşit dirhem 30'u, 21 miskal etmiş oluyordu ki bu da piyasadaki Roma akçelerine eş değ-ğ-erdi. Nitekim 21 miskal ağırlığındaki 30 Rum dirhemini veren Müslümanlar, aynı ağırlıkta 30 yeni İslâm dirhemi almışlardır.

2- *el-Mehasin ve'l-Mesavi*, Beyhakî, 2/232-236, Mısır basımı; *Hayatu'l-Heyevan*, Dimyerî, taş basımı, s.24, özetle iktibas

Bir hatırlatma: Bu tarihî olayda, Rum akçesi karşısında ilk İslâm akçesinin İmam Bâkır (a.s) tarafından basılıp yayıldığı geçmektedir. Bilindiği üzere ilk İslâm akçesini basıp dağıtan İmam Ali'dir (a.s) ve akçeler Basra'da basılmıştır. İmam Bâkır (a.s) dönemindeki akçe olayını bu ilk hareketin uzantısı ve genişletilip mükemmelleştirilmiş bir devamı olarak değerlendirmek gerekir. Geniş bilgi için bk. *Gayetu't-Ta'dil*, Serdar Kâbulî, s.16

İMAM MUHAMMED BÂKİR'İN (A.S) ASHABI

İmam Muhammed Bâkır'ın (Allah'ın ve meleklerinin selâmı onun üzerine olsun) ilmî derslerinde pek çok değerli ve büyük bilim adamı yetiştirdiği bilinmektedir. Bunlardan birkaçını aktaralım:

Eban b. Tağlib: Ehlibeyt'in üç imamıyla görüşmüş, İmam Zeynelabidin, İmam Muhammed Bâkır ve İmam Cafer Sadık'tan (üzerlerine selâm olsun) ders almıştır.

Eban, çağının en ünlü ilim adamları arasında yer alırdı; tefsir, hadis, fıkıh, kıraat ve lügat bilimlerinin ustası oldu. Eban ilimde öyle bir dereceye vardı ki, İmam Bâkır (a.s) ona: *"Medine camiinde otur ve insanlara fetva ver."* buyurdu, *"Zira senin gibi bir Şiîmizi halkın görmesini isterim!"*

Eban, ne zaman Medine'ye gelecek olsa, diğer üstatların ders halkaları boşalır, bütün öğrenciler ona koşardı. Mescid-i Nebevî'de Hz. Resulullah'ın (s.a.a) hutbe okuduğu yer ona ayrılırdı.

Eban'ın vefat haberi İmam Cafer Sadık'a (a.s) ulaştığında: *"Vallahi bu haber kalbimi hüzne boğdu!"* buyurdu.⁽¹⁾

Zürare: Şia uleması, İmam Muhammed Bâkır'la İmam Cafer Sadık'ın (a.s) yetiştirdiği âlimlerden altısının çok özel olduğunu

1- Camiu'r-Ruvat, 1/9

nu belirtmişlerdir. Bunlardan biri de Zürare'dir. Bizzat İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmaktadır:

Bureyd b. Muaviye, Ebu Basir, Muhammed b. Müslim ve Zürare olmasaydı, Şiîliğin temel prensipleri olan peygamberlik mirası ve eserleri yok olur giderdi. Onlar, Allah'ın helâl ve haramlarına vâkıf ve bu işin eminleridirler!

Bir başka yerde de şöyle buyurur:

Bureyd, Zürare, Muhammed b. Müslim ve Ahvel, hayatta ve mematta benim için en sevgili insanlardır!

Zürare, İmam Sadık'a (a.s) o kadar bağlıydı ki, İmam (a.s) onun canını koruyabilmek için hakkında eleştirici bir tavır takındı, ondan hoşlanmıyormuş gibi görünüp kendisine gizlice şu mesajı gönderdi:

Bir süre seni eleştireceğim, senin canını korumak için bunu yapmak zorundayım. Çünkü düşman, bizi sevenlere eziyet etmeye başladı. Sen de bizim yakın dostlarımız arasında olmakla ünlüsün. Bu nedenle seni eleştiriyormuş gibi bir tavır içinde olmamız gerekiyor.

Zürare; kıraat, fıkıh, kelam, şiir ve Arap edebiyatında pek ileriydi; erdemi ve dindarlığı yüzünden okunabiliyordu.⁽¹⁾

Kumeyt el-Esedî: Çok ünlü bir şairdi. Ehlibeyt'i (a.s) savunma yolunda çok etkili ve anlamlı şiirleri vardır. Zulüm iktidarını eleştirdiği şiirleri öylesine etkileyici ve çarpıcıydı ki, Emevî halifeleri tarafından sürekli ölümle tehdit ediliyordu.

O dönemlerde gerçekleri söylemek ve hele Resulullah'ın Ehlibeyti'ni savunmak çok büyük tehlikeleri beraberinde getirdiği ve iktidarı karşısına almak sayıldığı için, ancak çok cesur ve gözü pek insanlar bu muhalefete girişebiliyordu.

1- Camiu'r-Ruvat, 1/117 ve 324-325

İşte Kumeyt, Emevî iktidarı döneminde bu cesareti gösterip ölümden korkmadan gerçekleri haykırabilen istisna çehrelerden biridir. Her fırsatta hakkı söyler, Emevîlerin zulüm düzenini ifşa ederek Müslüman halkın gerçekleri anlamasını sağlamaya çalışırdı.

Kumeyt, bazı şiirlerinde Emevîler karşısında Ehlibeyt İmamları'nı (a.s) şöyle tanıtır:

O adil İmamlar, Emevîler gibi insanla hayvanı aynı kefeye koymazlar. Onlar Abdülmelik, Velid, Süleyman, Hişam ve benzeri Emevîlerin yaptığı gibi minbere çıktıklarında kendilerinin asla amel etmediği şeyleri cemaate söylemezler. Emevîler Resulullah'ın sözlerini söylemekte; ama iş amel etmeye gelince, cahiliye dönemindekilerin yaptıklarını yapmaktadırlar.⁽¹⁾

Kumeyt, İmam Muhammed Bâkır'a (a.s) hayrandı, onun yoluna baş koymuş bir Müslüman'dı. Bir gün İmam'a (a.s) yazdığı bir methiyesini okurken İmam, Kâbe'ye dönüp üç kez: *"Ya Rabbim!"* buyurdu, *"Kumeyt'e rahmet eyle ve onu bağışla."* Sonra Kumeyt'e: *"Senin için ailemden yüz bin dirhem topladım!"* buyurdu. Kumeyt: *"Vallahi ben para pul istemem!"* dedi, *"Yüceler Yücesi Rabbimin vereceği ecri umuyorum ben! Sizden tek dileğim, giydiğiniz gömleklerden birini bana hediye etmenizdir!"* İmam (a.s) bu istek üzerine gömleğini Kumeyt'e verdi.⁽²⁾

Bir başka gün, İmam'ın (a.s) huzurundayken, İmam dönemin şartlarından duyduğu sıkıntıyı yansıtarak şu şiiri okudu:

İnsanların, kendilerine sığınarak rahatladığı mert yiğitler gitti

1- eş-Şia ve'l-Hâkimûn, s.128

2- Sefinetu'l-Bihar, 2/496

Kimse kalmadı, kıskançlarla kötülerden gayrı!

Kumeyt, hemen şu beyitle karşılık verdi:

Ama o yiğit mertlerden biri hâlâ yeryüzünde yaşıyor.

Tüm mahlûkun hayran olduğu yiğit insan, o da sensin elbet!⁽¹⁾

Muhammed b. Müslim: Ehlibeyt Mektebi'nin fakihlerinden ve İmam Bâkır'la İmam Sadık'ın (a.s) yârenlerindendi. Daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi İmam Sadık (a.s) onun, peygamberliğin izlerini varlıklarında koruyan dört kişiden biri olduğunu söylemiştir.^{(2)*} Muhammed, Kûfeli idi. Ama İmam Bâkır'ın (a.s) ilim deryasından faydalanabilmek için Medine'ye gelmiş ve kırk yıl burada kalmıştır.

Abdullah b. Ebu Ya'fur şöyle anlatır:

İmam Sadık'a (a.s) benden sorulan bazı soruların cevabını bilemediğimi ve kendisine de ulaşamadığımı söyleyip bu durumda ne yapmam gerektiğini sordum, İmam (a.s) Muhammed b. Müslim'i tavsiye ederek: *"Neden ondan sormuyorsun?"* buyurdu.⁽³⁾

Kûfe'de bir gece vakti kadının biri Muhammed b. Müslim'in kapısını çalıp: "Gelinim öldü, karnında bir bebeği var, ne yapacağız?!" diye sordu telaşla. Muhammed b. Müslim: "İmam Bâkır'ın buyruğu üzere bu durumda annenin karnını yarıp bebeği alır ve sonra anneyi defnedersiniz!" dedi ve kadına: "Beni nasıl buldunuz?" diye sordu. Kadın: "Önce Ebu Hanife'ye git-

1- Muntehe'l-Amal, 2/7, h.k. 1372 basımı

2- Maksat, Peygamber'in yolunu gerçek anlamda izlemenin, yüzlerine verdiği nur ve ruhlarına kazandırdığı büyüklüktür. (Çev.)

3- *Tuhfetu'l-Ahbab*, Muhaddis-i Kummî, s.351; Camiu'r-Ruvat, 2/194

tim, bu konuyu bilmediğini söyleyip size gelmemi ve aldığım fetvayı kendisine de iletmemi istedi." dedi.

Ertesi gün Muhammed b. Müslim Kûfe Camii'nde Ebu Hanife'nin bu olayı anlatarak kendi adına fetva vermekte olduğunu gördü. Hafifçe öksürdü, onu gören Ebu Hanife: "Allah sana rahmet eylesin. Bırak da yaşayalım!" dedi.⁽¹⁾

1- Rical-ı Keşşî, s.162, Meşhed Üniversitesi basımı

İMAM BÂKİR'İN (A.S) ŞAHADETİ

Ehlibeyt'in beşinci imamı Bâkır'u'l-Ulum (a.s), Hicret'in 114 yılı zilhiccesinin 7. günü zalim Emevî halifesi Hişam b. Abdülmelik tarafından zehirleterek şehit edildi. Şehit olduğunda, 57 yaşındaydı.

Şehit olacağı günün akşamı, oğlu İmam Sadık'ı (a.s) çağırarak şöyle buyurdu:

Bu gece bu fani dünyadan göçüp sevgili Rabbime kavuşacağım. Biraz önce babamı gördüm; bana çok leziz bir şerbet verdi, içtim. Bana Rabbime kavuşacağım ve ebediyet âlemine göçeceğim müjdesini verdi.

Ertesi gün bu ilim deryasını Baki Mezarlığı'nda, İmam Zeynelabidin ile İmam Hasan'ın (a.s) yanına defnettiler.

Allah'ın ve meleklerinin selâmı onun üzerine olsun.⁽¹⁾

1- Usul-i Kâfi, 1/469; Besairu'd-Derecât, s.141, taş basımı; *Tevarihu'n-Nebi ve'l-Âl*, Tusterî, s.40; *el-Envaru'l-Behiyye*, Muhaddis Kummî, s.69, taş basımı

İMAM BÂKİR'DAN VECİZ SÖZLER

Bu ilim deryasından birkaç veciz sözle bu bahsi noktalıyoruz:

- 1- Yalan, imanı bozar.
- 2- Mümin insan; korkak, hırslı ve cimri olmaz.
- 3- Dünya hırsı taşıyan kimse, tıpkı ipek böceğine benzer. Etrafındaki kozayı ördükçe, içinden çıkması daha da zorlaşır.
- 4- Mümine kötü söz söylemekten sakının.
- 5- Müslüman kardeşini sev; kendin için istediğini onun için de iste, kendin için istemediğini onun için de isteme.⁽¹⁾
- 6- Bir Müslüman, diğer Müslüman kardeşini görmek veya ondan bir şey istemek için onun evine gelir ve o da evde olduğu hâlde onu karşılamaz, onu görmek için dışarı çıkmaz veya onu içeri almazsa, bu insan, Allah'a kavuşup O'nun huzuruna çıkıncaya kadar sürekli Allah'ın lanetine uğrar.⁽²⁾
- 7- Şüphesiz Allah, sabırlı, onurlu ve haysiyetli insanı sever.⁽³⁾

1- Birinci hadisten altıncı hadise kadar; Vesailu's-Şia, 8/572, 6/23, 11/318, 8/611, 8/548

2- Usul-i Kâfi, 2/365

3- Usul-i Kâfi, 2/112

8- İnsanlara öfkelenmekten sakınan kimseye, yüce Allah kıyametazabıgöstermez.⁽¹⁾

9- İyiliğe çağırıp kötülükten sakındırmayı kusur ve ayıp sayanlar, kötü insanlardır.⁽²⁾

10- Biliniz ki yüce Allah, evine giren düşmanla savaşmayan kimseye düşman olur.⁽³⁾

1- Usul-i Kâfi, 2/305

2- Usul-i Kâfi, 5/57

3- Vesailu's-Şia, 11/91